

LOOQIN^{KVS}

Een digitaal procesgericht kindvolgsysteem voor de volledige basisschool

Introductie in het kader van het project ‘Warme School’

Inhoudstafel

1. Situering.....	2
2. Klasscreening van welbevinden en betrokkenheid (Spoor 1).....	2
3. Analyse en interventies op Spoor 1	3
4. Spoor 2: Individueel kind in beeld	4
5. Spoor 2: Balansoverzicht met zorgpunten en werkpunten.....	5
6. Logboek.....	6

1. Situering

LOOQIN^{KVS} is een geactualiseerde digitale versie van een volgsysteem met een lange voorgeschiedenis en als resultaat van aaneengeschakeld onderzoeks- en ontwikkelwerk in de schoot van het Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs (Universiteit Leuven).

Een eerste (papieren) versie van het 'Procesgericht Kindvolgsysteem' richtte zich op het onderwijs aan kleuters en werd gepubliceerd in 1994, om in 1998 gecompleteerd te worden door een versie voor het lager onderwijs, resp. voor de groepen 3 tot 8 in het basisonderwijs. De publicatie werd in 2001 geoptimaliseerd en in 2004 voor het eerst gedigitaliseerd (cdrom-versie). In 2008 werd aan een online-versie gewerkt, maar vroeg al snel om een nieuwe geactualiseerde versie; zowel inhoudelijk als digitaal. In het kader van een samenwerkingsverband met CEGO werd de opdracht tot digitalisering in 2013 door 'Onderwijs Maak Je Samen' (OMJS) opgenomen.

In LOOQIN^{KVS} zijn de recentste ontwikkelingen op het vlak van concepten, praktijkervaringen en empirisch onderzoek verwerkt zodat het aan de 'state of the art' in het domein van zorg kan beantwoorden. In de samenwerking tussen CEGO en OMJS werd het instrument tevens in een beweging gecontextualiseerd: de online versie is beschikbaar in een Vlaamse en een Nederlandse versie om rekening te houden met de structuur, inhoud en het professionele jargon in beide landen.

2. Klasscreening van welbevinden en betrokkenheid (Spoor 1)

Het woord 'screening' is in het Engels verwant met 'grove zeef' en het betekent dat je met relatief weinig middelen en in een oogopslag de toestand wil peilen. In LOOQIN^{KVS} start men met een klasscreening om zo alle kinderen met weinig inspanning in beeld te brengen. Voor elk kind van de groep maakt de leerkracht een inschatting van het welbevinden en de betrokkenheid (op basis van een 5-puntenschaal).

← Ga terug: Startpagina
STARTPAGINA   KLASOVERZICHT   BEHEER   HELP   ⚙️   LOG UIT

1e leerjaar

INTERVENTIES TOEVOEGEN

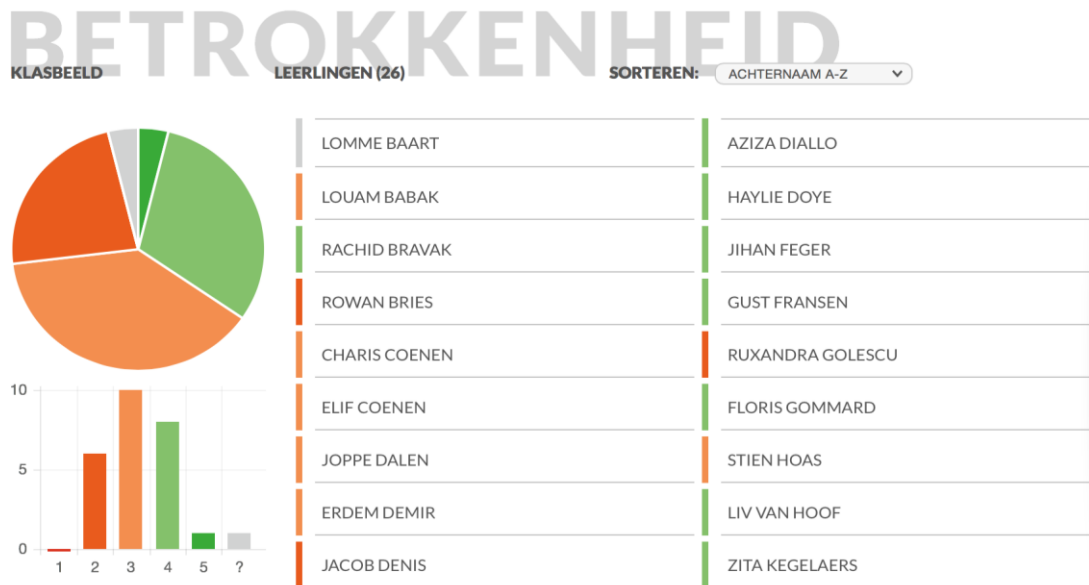
SPOOR 1 - 1E LEERJAAR - KLASSENSCREENING

WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID

TITEL SCREENING Bijvoorbeeld: Screening September *DIT VELD IS VERPLICHT!

1e leerjaar	Welbevinden						Betrokkenheid						Toelichting
	1	2	3	4	5	?	1	2	3	4	5	?	
Rachid Bravak	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	voeg toe
Anna Vandoren	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	voeg toe
Gust Fransen	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	voeg toe
Leonie de Wachter	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	voeg toe
Jacob Denis	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	voeg toe
Haylie Doye	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	voeg toe
Sem Klaassens	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○	voeg toe

In feite wordt hier een antwoord gezocht op de vraag ‘hoe elk van de kinderen het maakt’. De basisassumptie van dit volgsysteem is dan ook: kinderen die zich goed voelen en geboeid aan activiteiten deelnemen zijn zowel op sociaalemotioneel als cognitief gebied ‘in ontwikkeling’.¹ De screening is gebaseerd op alle impressies die men de voorbije weken – op informele en op systematische wijze - heeft verzameld omtrent het functioneren van het kind en wordt in principe een drietal keer per jaar uitgevoerd.

3. Analyse en interventies op Spoor 1

In een tweede stap maakt men een **analyse** van de gegevens uit de klasscreening. Uit de procedure blijkt dat welbevinden en betrokkenheid hierbij de beslissende ingang vormen. Met behulp van een kleurcode geeft LOOQIN^{KVS} aan de leerkracht feedback over de mate waarin zorg nodig is: kinderen die in de groep en op school gedijen (minstens niveau 4 halen voor beide indicatoren) krijgen een groene codering. Kinderen met een niveau 3 voor een of beide indicatoren bewegen zich in de oranje zone. Zij vragen extra aandacht om hun leerproces te optimaliseren. Kinderen met een niveau 1 of 2 voor een of beide indicatoren bevinden die in de rode zone. Voor hen mogen verdere analyse in het licht van gerichte interventies niet uitblijven. LOOQIN^{KVS} onderscheidt zich dus van andere volgsystemen doordat de identificatie van kinderen die extra zorg behoeven in de eerste plaats berust op de niveaus van welbevinden en betrokkenheid. Andere systemen nemen de prestaties als uitgangspunt.

Score 1 en 2	Deze kinderen komen op dit moment nog niet voldoende tot hun recht. Verandering is noodzakelijk. Het is een duidelijk signaal dat we stappen moeten ondernemen.
Score 3	Deze kinderen participeren voldoende maar gaan toch niet voluit. Het zijn kinderen die je misschien als leerkracht soms wat uit het oog verliest.
Score 4 en 5	Deze kinderen participeren optimaal binnen het groepsgebeuren. Voor hen zijn er geen verdere maatregelen nodig om maximale ontwikkeling te garanderen.
?	Er is onvoldoende informatie en/ of een zeer onduidelijk beeld waardoor de score nog niet bepaald is.

¹ Additioneel maakt men bij de klasscreening een inschatting van het globale competentie-niveau van het kind. Er is hierbij ruimte om gegevens uit andere bronnen te integreren, en meer bepaald ook een beeld van het globale prestatieniveau en de prestaties in specifieke domeinen in te voegen.

De acties die uit de analyse van de screeningsgegevens volgen, situeren zich op twee sporen (Spoor 1 = klasniveau; Spoor 2 = individueel kindniveau) In een eerste spoor vraagt men zich af welke ingrepen op het niveau van de **algemene aanpak** een bijdrage kunnen leveren om het welbevinden en de betrokkenheid te verhogen voor meerdere kinderen of zelfs voor de hele groep. Deze demarche illustreert een van de kenmerken van *LOOQIN*^{KVS}: **we streven naar de grootst mogelijke efficiëntie**. Soms hangen lagere niveaus van welbevinden en betrokkenheid immers direct samen met de heersende didactische aanpak, de leerkrachtstijl, de keuze van inhoud en werkvormen, het klasklimaat of het aanbod van materialen. Het is dan aangewezen de verbeteracties op deze basiselementen te richten. In deze fase van analyse heeft men via een reeks vensters toegang tot een brede waaier van **interventies** of mogelijke verbeteracties die overzichtelijk in rubrieken zijn ondergebracht waarop men nog verder kan inzoomen. In totaal zijn er zo ruim 300 concrete suggesties voor de praktijk verzameld. Het gaat hier om beknopt geformuleerde interventies die men kan aanklikken en die verder in *LOOQIN*^{KVS} als 'overwogen' of 'geplande' interventies opgeslagen worden. De expertise die hier is samengebald is ontleend aan de kaders die de voorbije decennia zijn ontwikkeld, zoals: de Tien Actiepunten (voor onderwijs aan kleuters), de Zeven Betrokkenheidsverhogende Factoren (voor leerlingen) en Vijf basiswerkvormen, e de dimensies van een ervaringsgerichte Leerkrachtstijl.

4. Spoor 2: Individueel kind in beeld

De klasscreening is het startpunt voor een tweede spoor waarbij nu wel gefocust wordt op individuele kinderen. Hier beslist men aan welke kinderen men prioritair aandacht wil schenken en waarvoor men formeel een dossier opent. De inspanningen zijn dan gericht op het breder en dieper onderzoeken van de specifieke behoeften van kinderen die zich in de risicozones (oranje of rood) bevinden. De aangeboden observatieschalen zoomen in op verschillende aspecten:

- Hoe is het gesteld met de 'emotionele basis' (zelfvertrouwen, goed in zijn vel zitten), die een grondlaag vormt voor het functioneren van het kind?
- Hoe voelt het kind zich in de verschillende relatievelden (de klasgroep, de leerkracht, de leeromgeving en de thuissituatie)?
- Hoe varieert de betrokkenheid van dit kind in relatie tot het aanbod van materialen en activiteiten en de waaier aan onderwijsleersituaties (types van activiteiten en inhoud)?
- Welke motivationele aanknopingspunten en uitdagingen (vanuit interesses en verbondenheid) zien we?
- -Wat levert een sterkte-zwakke analyse vanuit de verschillende competenties van het kind op?

Ook hier kan men in functie van elk kind de instrumenten oproepen die men het meest relevant acht.

SPOOR 2 - TRY - INDIVIDUELE OBSERVATIE

OPVOLGEN

TRY
KSTRYOUT

VOEG ZORGPUNT TOE

27/01/2017 GZGEZQZFQRE ...

VOEG WERKPUNT TOE

27/01/2017 GRZGRQGREZRZG ...

BEELDVORMING

5. Spoor 2: Balansoverzicht met zorgpunten en werkpunten

De instrumenten voor deze verdiepende observaties zijn zo geconstrueerd dat men zijn bevindingen rapporteert door een score op een schaal of uitspraken aan te vinken.

Bijvoorbeeld voor 'Zelfsturing en Ondernemingszin'

SPOOR 2 - TRY - INDIVIDUELE OBSERVATIE - BEELDVORMING

ZELFSTURING EN ONDERNEMINGSZIN

Hoge zelfsturing/ondernemingszin/leiderschap	Lage zelfsturing/ondernemingszin/leiderschap
☐ Zet door ook al duiken er hindernissen op en is de activiteit frustrerend.	☐ Blijft vaak passief afwachten, er is weinig dat hem/haar kan doen gaan.
☐ Weet meestal heel goed wat hij/zij wil en is eenmaal begonnen gedreven bezig.	☐ Geeft bij het minste obstakel op en laat een hulpeloze indruk.
☐ Weet ook in moeilijke of beperkende situaties altijd wel te bedenken wat te doen.	☐ Weet niet goed wat hij/zij wil, kan niet kiezen, heeft weinig interesses of inspiratie.
☐ Gaat doorgaans direct en doelgericht van start.	☐ Gaat traag of niet van start, heeft vaak geen idee van hoe dingen aan te pakken.
☐ Kan bij de uitvoering improviseren, kan flexibel omgaan met onverwachte wendingen, houdt van uitdagingen.	☐ Is in de uitvoering weinig alert, ziet belangrijke dingen over het hoofd, mist vlotheid in het handelen.
☐ Komt vaak met originele oplossingen.	☐ Onvoorziene omstandigheden brengen hem/haar uit evenwicht, kan de vertrouwde aanpak niet loslaten.
☐ Kan vooruitblikken en bij complexe opdrachten planmatig tewerk gaan.	☐ Heeft bij de uitvoering geen oog voor wat de activiteit moet opleveren.
☐ Werkt niet in het blinde weg, maar analyseert het probleem als het zich voordoet.	☐ Doet bij problemen door zonder stil te staan en te analyseren wat er fout loopt.
☐ Evalueert spontaan efficiëntie en kwaliteit van een lopende of afgewerkte 'taak'.	☐ Wat gedaan is, is voorbij en geen aanleiding om uit de ervaring te leren.
☐ Trekt lering uit ervaring.	☐ Blijft makkelijk aan de kant staan, is vaak het vijfde wiel aan de wagen.
☐ Neemt vaak het initiatief om anderen te mobiliseren, inspireert hen.	☐ Ziet niet hoe hij/zij in het groepsproces een zinnige of niet storende bijdrage kan leveren.
☐ Helpt de groep om te overleggen en tot beslissingen te komen.	☐ Heeft geen oog voor het grotere geheel, doet zijn eigen ding.
☐ Ondersteunt de groepsleden bij de uitvoering, moedigt aan, voelt zich verantwoordelijk.	

Typeeringen, uitspraken, aanvullingen

BEVORDERENDE FACTOREN	BELEMMERENDE FACTOREN

Omdat daarbij steeds een positie wordt ingenomen in positieve of negatieve zin, kan in een volgende stap alle beschikbare informatie in een balansoverzicht uitrollen met de positieve, **bevorderende factoren** in een kolom en de **belemmerende factoren** in een tweede. Dit is de balans die de basis vormt voor het zorgoverleg. Hier kan dan het duidingswerk beginnen

dat achtereenvolgens uitmondt in de doelen van een handelingsplan dat een antwoord biedt op de specifieke zorgpunten/-vragen, werkpunten die richting geven aan de te nemen initiatieven en concrete actiepunten of interventies die men zich voorneemt. Ook voor dat laatste zit er heel wat know-how in LOOQIN^{KVS} opgeslagen. Men beschikt over een uitgebreide database waarin men die tussenkomsten aanklikt die deel kunnen uitmaken van het handelingsplan. Afspraken en concrete acties kunnen vervolgens op een overzichtelijke manier vastgelegd worden. Ze verschijnen ook steeds in de marge bij elke venster dat aan een individueel dossier gerelateerd is. De zorgcyclus van observatie – analyse – actie - evaluatie, wordt vervolgens herhaald door het maken van een nieuwe klasscreening.

looqin. SPOOR 2 - TRY - INDIVIDUELE OBSERVATIE - BALANS & WERKPUNTEN

BEVORDERENDE FACTOREN	BELEMMERENDE FACTOREN
WELBEVINDEN	
kind > leerkracht	
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> 1 2 3 4 5 </div>	
Toelichting: ezerfeefez	
BETROKKENHEID KLEUTER	
ZELFSTURING	
EXPLORATIEDRANG	
VERBONDENHEID	
de band met voorwerpen, materialen	
> Gaat belangstellend / waardierend / genietend / koesterend / zorgzaam om met materialen.	> Heeft er plezier in anderen schade te zien toebrengen aan objecten.
de band met de ander(en)	
	> Toont geen respect voor anderen, maakt hen (onbewust) belachelijk, ontleent hen kansen, 'gebruikt' ze
EMOTIONELE BASIS	
typeringen, uitspraken, aanvullingen	
> Intelligent kind	> Try kan je rap vn de wijs brengen
zelfpresentatie	
	> starrende matte blik / dromerig > is onrustig / gejaagd
ontrenningsymptomen	
	> reageert impulsief
remmingsymptomen	
	> is slaperig / dromerig
FACTOREN IN HET KIND EN ZIJN OMGEVING	

6. Logboek

Eenmaal de balans verwerkt is tot werkpunten en interventies start een proces waarin verschillende initiatieven zich aan elkaar rijgen en waarvoor enige monitoring nodig is. Het gaat om de uitvoering van interventies, het inlassen van additionele observaties, diagnostisch onderzoek, besprekingen van het kinddossier met een multidisciplinair team, oudergesprekken... Om de complexiteit van tot een minimum te beperken is voor de planning, rapportage en evaluatie voor al deze acties een gemeenschappelijk format ontworpen.